

ת"פ 11043/12/16 - מדינת ישראל נגד המלבן הנדסה ובנין בע"מ, פלוני

בית משפט השלום בנצרת

ת"פ 11043-12-16 ישראל נ' המלבן הנדסה ובנין בע"מ ואח'

בפני
בעניין: כבוד השופטת רות שפילברג כהן
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. המלבן הנדסה ובנין בע"מ
2. פלוני

הנאשם

גזר-דין

הנאשמים - חברה בע"מ (הנאשמת 1) ומנהלה הפעיל (הנאשם 2) הורשעו, בהכרעת דינה של כב' השופטת (בדימוס) לילי יונג גפר, מיום 23.5.19, ב-24 עבירות של ניכוי מס תשומות מבלי שהיה לגביו מסמך כאמור בס' 38 לחוק, במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס, לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: "החוק"), והכנה, ניהול או הרשאה לאחר להכין או לנהל, פנקסי חשבונות כוזבים או רשומות אחרות כוזבות, לפי סעיף 117(ב)(6) לחוק.

כתב האישום והכרעת הדין

1. בכתב האישום צוין כי הנאשמת 1, חברה פרטית העוסקת באספקת עובדים ובנייה, היתה רשומת כ"עוסק מורשה" בהתאם לחוק, והנאשם 2 היה מנהלה הפעיל, ובכלל זה בתקופה הרלוונטית לכתב האישום - בין השנים 2008-2009. הנאשמת 1, באמצעות נאשם 2, מחויבת היתה להגיש דוחות תקופתיים ולשלם את המס הנובע מהם, במועד ובדרך שנקבעו בחוק ובתקנות.

במהלך התקופה הרלוונטית, קיבל הנאשם 2, 24 חשבוניות מס כוזבות חלקן ע"ש חברת יוסי קטש בע"מ, ח.פ. 513614099 וחלקן ע"ש חברת העוגן לוגיסטיקה, ח.פ. 513840280, מבלי שעשה או התחייב לעשות את העסקאות שלגביהן הוצאו החשבוניות כאמור (להלן: "החשבוניות הפיקטיביות").

הנאשמים כללו את החשבונות הפיקטיביות בספרי הנהלת החשבונות אותם ניהלו, וניכו שלא כדין את סכומי מס התשומות המגולמים בהן, בדיווחיהם התקופתיים למנהל מע"מ, במטרה להגדיל את הוצאותיהם ולהתחמק או להשתמט מתשלום מס אמת.

עמוד 1

סך כל החשבוניות הפיקטיביות שניכה נאשם 2 שלא כדין, בנאשמת 1, הנו 15,152,247 ₪, וסכום המס בגין הנו 2,083,475 ₪, כפי שפורט בנספח שצורף לכתב האישום, כך שהנאשמים הורשעו בכך שניכו מס תשומות בסכום זה, שלא כדין, באופן שיטתי, במטרה להגדיל את הוצאותיהם, תוך שליחת יד לקופת אוצר המדינה.

2. הנאשמים כפרו במיוחס להם. הם הודו בכך שקיבלו את החשבוניות המפורטות בכתב האישום, ואף לא כפרו בכך שחשבוניות אלה נכללו בדוחות התקופתיים שהגישו, וכי המס שולם בהתאם. אולם, לטענת הנאשמים, לא היה מדובר בחשבוניות פיקטיביות, אלא בחשבוניות המשקפות עבודות שבוצעו בפועל על-ידם, ונתקבלו מידי אנשים שהציגו עצמם כמסמכים מטעם אותן חברות, וכי שתי החברות סיפקו לנאשמים כוח אדם עבור פרויקטים שהנאשמים ביצעו, כשכירים של החברות ולא של הנאשמים, והחשבוניות הוצאו כנגד תשלום בעד העסקתם.

בהכרעת הדין נקבע כי המאשימה הוכיחה למעלה מכל ספק סביר כי החשבוניות האמורות הן חשבוניות פיקטיביות, וכי המס בגין קוזז שלא כדין, בידעתו של הנאשם 1. והנאשמים הורשעו בעבירות המיוחסות להם בכתב האישום, כאמור.

תסקירי שירות המבחן לנאשם 2

3. **מתסקיר מיום 27.1.20** עולה כיהנאשם 2, בן 41, נשוי ואב לשלושה בין הגילאים שנתיים ותשע, המתגורר בשכירות בריינה. בוגר 12 שנות לימוד במגמה מקצועית. מגיל צעיר נאלץ הנאשם, לדבריו, לסייע בפרנסת משפחתו ועם סיום לימודיו השתלב בתחום הבניין, כשכיר. בשנת 2003 החל לעבוד כעצמאי, והעסיק קבוצות של עובדים. הנאשם התמודד עם קשיים כלכליים, ועם היקלעות לחובות כספיים ובהם חובות לשוק האפור, אשר עמדו ברקע סגירת עסקיו. כיום הנאשם עובד כשכיר, והוא מביע סיפוק ושביעות רצון מעבודתו, ומצוי בהליך של איחוד תיקים.

בתו הבכורה של נאשם 2 מאובחנת כסובלת מפיגור שכלי ברמה בינונית, על רקע אורגני, משולבת במסגרת חינוך המותאמת לצרכיה, ומוכרת כנכה בשיעור של 100%.

אביו של הנאשם נפטר בהיותו בן 54, ממחלת כבד וממחלת סרטן, לאחר שהיה מכור לאלכוהול, ולא עבד לפרנסתו. האב הוליד בת נוספת ממערכת זוגית מחוץ לנישואיו, עמה הנאשם מצוי בקשר. אמו של הנאשם גידלה את ילדיה לאורך השנים בגפה, נוכח תקופות היעדרות ממושכות של אביו מהבית, והיא מתגוררת כיום בבית הנאשם. כשהאב נכח בבית, בשנות ילדותו של נאשם, לוותה התנהגותו בהתפרצויות זעם, בפרצי אלימות כלפי הילדים וגרימת נזק לחפצים בבית. בשנת 1991 שרף אביו את בית המשפחה המורחב ונדון לעונש מאסר ממושך, ובעקבות אירוע זה התגרשו הוריו של הנאשם, והאם עברה לבית הוריה.

בשנת 2002 נישא הנאשם לאשתו, אשר עסקה בניהול העסק שהיה ברשות הנאשם.

4. הנאשם תיאר לשירות המבחן קשיים רגשיים נוכח הטיפול בבתו, הנזקקת לטיפול ולמעקב רפואי תכוף, ונוכח השלכות מצבה על המשפחה. צוין כי משפחתו של הנאשם מוכרת לאגף הרווחה במקום מגוריה, נוכח מצבה של הבת, ומצבו הנפשי של הנאשם. מדוח סוציאלי עדכני שהוצג לשירות המבחן, עולה כי הנאשם עושה כל שביכולתו עבור משפחתו והוא משמש אב אכפתי הדואג למשפחה ולפרנסתה.

באשר למצבו הנפשי של הנאשם נמסר כי הוצגה חוות דעת פסיכיאטרית עדכנית ממנה עולה כי הנאשם מוכר למערכת בריאות הנפש, ממעקבים לא סדירים. הנאשם לוקה בהפרעת הסתגלות דיכאונית ממושכת, מתלונן על נדודי שינה, ירידה במצב הרוח, התבודדות, כאבים שונים בגוף, עייפות יתר, לצד צריכת אלכוהול וסמים לאורך השנים. הפסיכיאטר המליץ על קבלת טיפול בתחום ההתמכרויות, לצד מעקב פסיכיאטרי וטיפול תרופתי.

הנאשם מסר כי משנת 2009 נחשף לשימוש בסמים, כאקסטזי וקוקאין, לעתים באופן יומי ולעתים פעם שבשבוע, וכן התמכר לאלכוהול. בשנת 2014 פנה לטיפול פרטי אצל פסיכיאטר, והצליח להתנקות מסמים למעט מספר מעידות.

5. בתסקיר צוין כי במסגרת העמדתו לדין של הנאשם בעבר בתיק תעבורה, הופנה הנאשם לשירות המבחן ולהליך טיפולי של היחידה להתמכרויות, וריצה צו מבחן למשך 18 חודשים. בתיעוד המצוי בשירות המבחן תואר הליך טיפולי אשר כלל מעידות, לצד רצון לבחינה מעמיקה באשר להתמכרות ושמירה על ניקיון מצריכת חומרים מכרים. בשנת 2017 הופנה הנאשם להמשך הליך טיפולי במרכז לטיפול בנפגעי אלכוהול, לאחר ששירות המבחן התרשם כי הוא מחליף את התמכרותו בסמים בהתמכרות באלכוהול, והליך זה אף הוא כלל מעידות. הנאשם תואר אז כמי ששיתף פעולה והגיע באופן עקבי לפגישות, וכי הוא בעל יכולות טובות להליך טיפולי. הנאשם ניסה לאורך צו המבחן לשמור על קשר טיפולי, לבחון מצבי סיכון וקשיים, ואת הדפוסים שברקע התמכרותו, לצד רצון לשמור על ניקיון.

צוין כי הנאשם, גם בהווה, בתיק זה, פנה שוב מיוזמתו להליך טיפולי ייעודי בתחום ההתמכרויות, מזה כחודשיים. לאחרונה, חידש הנאשם את הקשר עם מחלקת הרווחה במקום מגוריו אשר שקלה הפנייתו לאשפוזית, ובהמשך להליך טיפולי אינטנסיבי במסגרת מרכז יום.

הנאשם זומן במקביל לשירות המבחן לביצוע מספר בדיקות שתן, כאשר לאחת לא הגיע, השנייה נמצאה נקייה, ואילו השלישית נמצאה כמכילה שרידי סם מסוג בנזן, אך ככל הנראה מקורו בתרופות הרגעה אותן נוטל על-פי מרשם המכילות חומר זה.

6. באשר לעברו הפלילי של הנאשם נמסר כי לחובתו 5 הרשעות קודמות בין השנים 2008 - 2019, בגין מגוון עבירות, נשק, אלימות, מרמה - בגין נדון למגוון עונשים, ובכללם תקופות מאסר. בהתייחסו לעבירות הנוכחיות, הנאשם אינו מודה בביצוען. לדבריו, הוא שימש כקבלן משנה, העבירות לא בוצעו בידיעתו או מתוך רצון ותכנון שלו. הנאשם ביטא עמדה קורבנית וחש כי נוצל על ידי מעסיקו. שירות המבחן צוין כי לא הוצגו בפניו אישורים על הסרת המחדלים.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם נוטה לפעול מתוך מיקוד שליטה חיצוני, ותפקודו מתאפיין בחוסר שליטה וחוסר ארגון, מאפיינים הבאים לידי ביטוי במעורבות חוזרת ונשנית בעבירות על החוק, הן בתחום התעבורה והן בתחום הפלילי. כן הקשיים בטיפול בביתו בעלת הצרכים המיוחדים, משפיעים עליו מבחינה רגשית ומחמירים את קשייו בתחום ההתמכרות.

שירות המבחן התרשם מקיומם של דפוסים מניפולטיביים באישיותו של הנאשם, הבאים לידי ביטוי הן בעבירות הנדונות והן בהתנהלותו במישורי חייו, ובביסוס דפוסים מחשבתיים והתנהגותיים בעייתיים. הנאשם תיאר רצון לערוך שינוי באורחות חייו והשתדל להפגין ניקיון מסמים בבדיקות השתן שערך, אך ניכר כי מדובר בהליך ראשוני, ואין בידי שירות המבחן הערכה ברורה בנוגע למצבו מבחינת צריכת אלכוהול, נוכח קשייו בשמירת ניקיון מוחלט לאורך השנים. שירות המבחן התרשם מקיומו של צורך בהליך טיפולי אינטנסיבי, הכולל מסגרת ברור שתסייע בשימור הניקיון מחומרים ממכרים, בשל דפוסי התמכרות מושרשים.

נוכח העדר נטילת אחריות בנוגע למיוחס לו, לצד דפוסי ההתמכרות, ומעורבותו הקודמת של הנאשם בפלילים, התרשם שירות המבחן מקיומו של **סיכון גבוה להישנות עבירות**, אך הומלץ על דחית הדיון בעניינו למען בחינת אפשרות שילובו בהליך טיפולי.

7. **בתסקיר משלים מיום 4.5.20** נמסר כי הנאשם, בתקופת הדחייה, המשיך לשתף פעולה עם העו"ס המטפל באגף הרווחה, הגיע לפגישות פרטניות כנדרש ממנו, ובהתאם לתכנית הטיפולית נקבע תאריך **לקליטתו באשפוזית**, אשר בוטל בשל מגפת הקורונה. צוין העיכוב במימוש המתווה הטיפולי לא היה בשלית הנאשם. בתקופת הקורונה התקיימו שיחות טלפוניות בינו ובין עו"ס היחידה. שירות המבחן לא הצליח לקיים עם הנאשם פגישה, אלא שיחה טלפונית אחת בלבד, ולא הצליח להבין האם הנאשם מקיים את המעקב עם גורמי בריאות הנפש ונוטל טיפול תרופתי. לנוכח קטיעת המתווה הטיפולי כתוצאה מגורמים חיצוניים, שירות המבחן לא יכול היה לבוא בהערכת ברורה ביחס לאפשרות הפחתת הסיכון והיכולת לממש הליך טיפולי אינטנסיבי.

8. יצוין כי בהחלטת מיום 10.8.20 דחיתי את בקשת הנאשם להפנותו לשירות המבחן לקבלת תסקיר משלים נוסף, מן הנימוקים שפורטו בהחלטה, ובהם בין היתר, העובדה ששיתוף הפעולה מצד הנאשם עם שירות המבחן פחת, וכן בנימוקים הקשורים לטיב העבירות והאינטרס הציבורי, חלוף הזמן מעת מתן הכרעת הדין וקיומו של מידע מספיק באשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם.

עדויות אופי לנאשם 2

9. בישיבת הטיעונים לעונש ביום 9.9.19 העידו מטעם הנאשם שתי עדות אופי - חברתו של הנאשם, גב' נ"מ, ואחותו, גב' מ"ט. גב' נ"מ מסרה כי היא והנאשם "כמו אחים", וכי הנאשם הנו אדם חיובי התומך

בכל מה שיכול, גם לזרים, והוא תמך בה ועזר לה בשעת משבר. גב' מ"ט מסרה כי היא אחותו של הנאשם מצד האב, וכי לאחר פטירת אביה ואמה, הנאשם הוא היחידי העומד לצדה ותומך בה, ועזרתו חיונית לה.

טיעוני הצדדים לעונש

10. ביום 9.9.19, טענו הצדדים לעונש. ב"כ המאשימה הגישה טיעוניה בכתב, והשלימה אותם בע"פ. הסנגור טען בע"פ. כן הצדדים השלימו טיעוניהם לעונש, בהתאם לתסקירי שירות המבחן שהתקבלו כאמור לעיל, ביום 29.1.20, וביום 10.8.20.

11. טיעוני ב"כ המאשימה

ב"כ המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם נע בין 18 ל-36 חודשי מאסר בפועל בצירוף קנס בשיעור של 5-10 אחוזים מגובה המחדל, וביקשה להטיל על הנאשמות עונש המצוי ברף העליון של מתחם העונש ההולם לו טענה, בדמות מאסר בן 30 חודשים לפחות על נאשם 2 וקנס כספי ברף הגבוה לנאשמת 1.

נטען, כי מדובר ברצף של עבירות מס אשר בוצעו באופן עקבי ושיטתי בתקופה של שנתיים, מדי חודש, וכי אין מדובר במעידה אקראית. הנאשמים אימצו לעצמם שיטה לחמוק מחבות המס המוטלת עליהם, ומסרו דיווחי מס כוזבים למע"מ, מהם ניכו מס תשומות בסכומים גבוהים על סמך חשבוניות לגביהן הוכח כי הן פיקטיביות. המעשים בוצעו מתוך כסף, ולהוכחה סכום המס הגבוה המגיע מהן, העולה על שני מיליון שקלים, ונגרע מן הקופה הציבורית, במרמה ובתחכום רב. הנאשמים ניכו בדיווחיהם חשבוניות מס בסכום כולל של כ-15 מיליון שקלים, במטרה להקטין את נטל המס. מדובר בעבירות הפוגעות באינטרס הציבורי בגביית מס אמת ובכלכלת המדינה. בתי המשפט קבעו כי יש להוקיע פגיעה זו בהטלת עונשים מחמירים, תוך העדפת האינטרס הציבורי. סכום המס המשוערך למועד הטיעונים לעונש (בכתב), עמד על כ-3.3 מיליון ש"ח והמחדל טרם הוסר.

עוד טענה ב"כ המאשימה כי הנאשם 2 שימש כבעלי הנאשמת 1 ומנהל היחיד, וכי הוא פעל בתחכום ובשיטתיות לביצוע העבירות, תוך שעושה שימוש במנגנון שלם של מסמכים מזויפים ופיקטיביים לשם ביצוע, במטרה להונות את רשויות המס. ללא ניכוי אותן חשבוניות חבות המס של הנאשמת 1 הייתה גבוהה בהרבה, ובכך נגרם נזק משמעותי לקופה הציבורית.

באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות טענה ב"כ המאשימה כי הנאשם לא נטל אחריות למעשים, כי הורשע בתום הליך הוכחות ממושך, וכי לחובתו הרשעות קודמות בעבירות מגוונות לרבות שימוש במסמך מזויף. חרף הזמן שחלף מאז ביצוע העבירות, לא הוסר המחדל עד כה.

ב"כ המאשימה התייחסה לטענה בדבר מצב כלכלי קשה, המועלית באופן תדיר בתיקים מסוג זה כטיעון להקלה בעונש, ולטענתה נקבע בפסיקה כי מצב כלכלי אינו עילה לפטור מהטלת עונש מאסר בפועל ההולם את חומרת העבירות. עוד צוין כי קו ההגנה של הנאשמים במשפטם היה כי באותה

תקופה הייתה להם עבודה בהיקף רב, והוצאותיהם היו גדולות, וגרסה זו אינה עולה בקנה אחד עם היקלעותם למצוקה כלכלית.

בנוסף טענה ב"כ המאשימה כי המלצות שירות המבחן בדבר המשך שילובו של הנאשם בטיפול ניתנו בטרם גיבוש המלצה סופית בעניינו, והן בגדר המלצות בלבד שאינן מחייבות את בית המשפט, וכי עתה עומדת בפני בית המשפט התרשמות שירות המבחן לפיה קיים סיכון גבוה להישנות ביצוע עבירות. הליך טיפולי קודם שתואר בתסקיר, צוין כהליך שכלל מעידות, וצוינה בתסקיר העדר נטילת אחריות מצד הנאשם. נסיבותיו האישיות של הנאשם אינן כאלה המצדיקות סטייה לקולה ממתחם העונש ההולם. עוד צוין בהשלמת הטיעונים לעונש כי ביום 5.2.19 הורשע הנאשם בעבירה של החזקת כלים להכנת סם לצריכה עצמית, הרשעה המצטרפת לצבר הרשעות קודמות, שאף שאינן בתחום המיסים, מחייבות להטיל עליו ענישה משמעותית הכוללת רכיב של מאסר בפועל.

12. טיעוני ב"כ הנאשמים

ב"כ הנאשמים טען כי מתחם העונש ההולם נע בין 6 ל-18 חודשים, וביקש מבית-המשפט להעדיף, בנסיבות, את שיקולי השיקום, ולהקל בעונשו של הנאשם, תוך הימנעות מהטלת רכיב של מאסר בפועל ובחריגה ממתחם העונש ההולם. לחילופין, ביקש, כי יוטל על הנאשם עונש המצוי ברף התחתון של מתחם העונש ההולם לו טען, בצירוף קנס שעשוי להיות משמעותי ומרתיע לשם איזון ביחס לאינטרס הציבורי.

ב"כ הנאשמים טען, כי הנאשם 2 סבל לאורך השנים מבעיות התמכרות לאלכוהול ולסמים, ובשנים האחרונות הנו עורך מאמצים רבים לגמילה מהתמכרויות, ומנסה להשתקם למען משפחתו. לנאשם בת, בת תשע, בעלת צרכים מיוחדים, הסובלת מבעיות רפואיות והתפתחויות שונות, והנאשם מטפל בה. הקשיים הרגשיים של הנאשם בעקבות הטיפול בביתו צוינו בתסקיר שירות המבחן. הנאשם שיתף פעולה עם שירות המבחן ועם העו"ס המטפל, הגיע לפגישות כנדרש, והביע נכונות להשתלב בהליך טיפולי משמעותי. קליטתו לאשפוזית בוטלה בעקבות מגפת הקורונה, ואילוצים נוספים כשביתת העו"ס הובילו לכך שהנאשם לא הצליח להשתלב בהליך הטיפולי כמתוכנן.

ב"כ הנאשמים טען כי קיים סיכוי של ממש כי הנאשם ישתקם, וכי הלכה למעשה בשנים האחרונות הנאשם עובד כשכיר, דואג לפרנסת משפחתו, שומר על ניקיון מהתמכרויות, ומבקש לשנות את דרכיו. עוד נטען, כי הטלת עונש מאסר תפגע קשות בנאשם ובמשפחתו, ותותיר את המשפחה ללא הפרנסה והסיוע שהיא כה זקוקה לו.

הסנגור הפנה עוד לעברו הפלילי של הנאשם, אשר ברובו ישן ואינו מהשנים האחרונות, וטען כי גם הרשעתו האחרונה בעבירת סמים בוצעה כמה לפני כמה שנים. כן העבירות בהן הורשע בתיק זה, הן מן השנים 2008-2009 ויש לתת משקל לחלוף הזמן.

ב"כ הנאשם הבהיר כי הנאשמת 1 נסגרה, וביקש כי הקנס יוטל ברובו על נאשם 2 ולא על הנאשמת.

13. דברי הנאשם 2

לדברי הנאשם הוא מבקש הזדמנות להמשיך ולהשתלב בטיפול בשירות המבחן, ולטפל בילדיו, וכי צבר חובות רבים וזכה לאיומים מבעלי החוב.

דין והכרעה

הערכים החברתיים הנפגעים

14. עבירות מס פוגעות בקופה הציבורית, בערך השוויון לגבי נטל הנשיאה במס, באמון הציבור במערכת הכלכלית ובסדר החברתי התקין. ראו הדברים שנקבעו בבית-המשפט העליון מפי כב' השופט י. עמית, בע"פ 2636/12 **עזבון המנוח יהושע שלוש ז"ל נ' מדינת ישראל** (5.3.13):

"אין צורך להכביר מילים אודות חומרת המעשים שנועדו להונות את רשויות המכס ומע"מ, והנזק הרב שעבירות כגון דא טומנות בחובן לכלכלת המדינה, ולמגוון ההיבטים החברתיים הנוגעים בנטל תשלום המיסים. עבירות אלו הן בבחינת שליחת-יד לקופה הציבורית ופגיעה במשק המדינה, יש בהן כדי לשבש את מנגנון גביית המיסים ולערער כפועל יוצא מכך את אמון הציבור בערך השוויון בנשיאה בנטל המיסים... מכאן, כי בעבירות כלכליות ובעבירות מס... גובר משקלו של האינטרס הציבורי בהחמרה בענישה... הדברים נכונים במיוחד כאשר נעשה שימוש בחשבוניות פיקטיביות, שהשימוש בהן הפך זה מכבר למכת מדינה."

15. הנזק שגורמות עבירות המס הנו נזק שאינו מיוחד לקרבן עבירה ספציפי, אלא שהוא מפוזר על פני כל הפרטים בחברה, הנושאים בנטל המס, וניזוקים ממקרים של השתמטות והתחמקות מתשלום מס אמת, על חשבון הקופה הציבורית. מדובר בעבירות קשות לחשיפה ולגילוי, ואכיפתן מורכבת. עבירות אלה מבוצעות פעמים רבות על-ידי נאשמים "נורמטיביים" נטולי עבר פלילי, המבקשים להגדיל את רווחיהם באופן בלתי חוקי. ככלל, בעבירות מס בהיקפים מעין אלה, מדיניות הענישה כוללת בתוכה הטלת עונשי מאסר משמעותיים, באופן שישקף הן את הגמול ההולם לחומרת העבירות, והן את התפיסה כי אין די בענישה כספית לבדה על-מנת להרתיע עבריינים בפועל ובכוח מביצוע עבירות מס.

נסיבות ביצוע העבירות

16. נאשם 2, בעלי הנאשמת 1 ומנהלה הפעיל, עסק בהספקת כוח אדם לחברות בתחום הבנייה. בין ינואר 2008 לדצמבר 2009, עשו הנאשם והחברה שימוש ב-24 חשבוניות פיקטיביות של שתי חברות שונות, וכלל אותן בדיווחיו החודשיים למע"מ, לשם ניכוי מס תשומות ובכך הגדיל את הוצאותיו, באופן שצמצם את חבותה של הנאשמת 1 במס. גובה ההוצאות שדווחו עומד על 15,152,247 ש"ח, והמס המתחייב בגין ומתשלמו חמקו הנאשמים - עומד על 2,083,475 ש"ח.

בהכרעת הדין נדחתה טענת הנאשמים לפיה החשבוניות לא היו חשבוניות פיקטיביות, וכי שיקפו עבודה שבוצעה בפועל על-ידם. נקבע, כי הנאשמים ניהלו פנקסי חשבוניות כוזבים והגישו דיווחים כוזבים למע"מ, הכוללים חשבוניות אלה ומסמכים אחרים שאינם אותנטיים, אשר קוזזו מן ההכנסות המוצהרות של הנאשמת 1 ובהתאם שולם סכום המס בחוסר. בהכרעת הדין נקבע כי השימוש במסמכים המזויפים נעשה כחלק מקנוניה שבבסיסה מערכת יחסים עסקית, ושמטרתה של קנוניה זו הייתה להתחמק ולהשתמט מתשלום מס אמת. נקבע כי הוכח למעלה מכל ספק סביר כי הנאשם ידע פוזיטיבית על היות החשבוניות פיקטיביות.

מעשי הנאשמים פגעו בקופה הציבורית, באמון הציבור במערכת הכלכלית ובאינטרס הציבורי בגביית מס אמת. פגיעה נוספת הנה בשורת השוויון, וזאת בהפליה קשה של משלמי מס העמלים לפרנסתם והמקפידים להפריש למדינה את הנתח שקבע המחוקק, לעומת הנאשם, שהתחמק מתשלומי מסים בסכומים ניכרים. בנסיבות אלה, מדובר בפגיעה משמעותית בערכים המוגנים.

מקרא הכרעת דינה של כב' השופטת גפר מגלה תחכום ניכר שננקט בעבירות, שכללו שימוש במסמכים מזויפים של חברות קיימות, אשר בעליהן נראו לעדות, טענו כי המסמכים אינם של בתי העסק שלהם אלא מזויפים, ונמצאו על ידי בית המשפט דוברי אמת.

חרף העובדה שמדובר בהליך ותיק, שהתנהל תקופה ממושכת ברשויות החקירה ובבית המשפט, הנאשמים לא פעלו מפתיחתו ועד היום להסדרת המחדל.

מדיניות הענישה הנוהגת

17. בעבירות מס בהיקפים דומים, הוטלו בבתי המשפט עונשים הכוללים רכיבי מאסר וקנס כספי, בטווח רחב, וזאת בתלוי בסוג העבירות, נסיבות ביצוען, והנסיבות שאינן קשורות בביצוען. בתי-המשפט עמדו על הצורך להכביד בענישת עברייני מס, בשל התוצאות ההרסניות של עבירות אלה והשלכותיהן על כלל הציבור והקופה הציבורית. ראו את שנקבע לעניין זה בע"פ 5783/12 **נסים גלם נ' מדינת ישראל** (11.9.14), אשר הוזכר בהרחבה בהכרעת הדין:

"אכן, בעבירות שעניינן הונאת רשויות המס, כמו גם בעבירות של הלבנת הון, ניתן להצביע על מנעד רחב למדי של עונשים, אך המגמה המסתמנת בפסיקתו של בית משפט זה היא בכיוון של החמרה והכבדת היד על אותם עבריינים, אשר שולחים את ידם בקופה הציבורית ופוגעים קשות בעקרון השוויון בנשיאה בנטל המס, ובעקיפין פוגעים גם במרקם החברתי בישראל. כפי שציינה השופטת פרוקצ'יה בע"פ 9788/03 טופז נ' מדינת ישראל, פ"ד נח (3) 245, 252 (2004):

'תוצאותיה ההרסניות של העבריינות הכלכלית והקלון הדבק במבצעה מחייבים את בתי המשפט בהבעת מסר עונשי הולם אשר יבטא תכלית חברתית ברורה המבקשת למגר תופעות של ניצול כספי ציבור, שהופקדו בנאמנות בידי גורמים ציבוריים למטרות העשרת

הפרט אנג מעשי עבירה."

18. ב"כ המאשימה הפנתה לפסקי הדין הבאים:

א. ע"פ 522/82 **מדינת ישראל נ' עזאם** (24.10.82) - פסק-דין ותיק בו נקבע כי בעבירות מס נסוגים שיקוליו האישיים של הנאשם מפני האינטרס הציבורי:

"לפיכך ההיבט המרכזי, החייב להנחות את בית המשפט בבואו לגזור את הדין בעבירות מסוג העבירות שעברו המערערים, חייב להיות ההיבט הציבורי: הצורך להדגיש ולהמחיש את החומרה, שמייחסים המחוקק והמערכת השיפוטית לעבירות אלה, על דרך ענישה מחמירה ומרתיעה. היבט זה יכריע כל היבט אישי, שראוי להישקל לטובת הנאשם, הגם שאין להתעלם מאלה לחלוטין."

ב. רע"פ 1866/14 **אופיר זקן נ' מדינת ישראל** (13.3.14) - המבקש הורשע על-פי הודאתו בעבירות של ניכוי מס תשומות שלא כדין, במטרה להתחמק מתשלום מס בגובה של 2.2 מיליון ש"ח. הוא הסיר את מחדליו ושילם את מלוא סכום המס. נגזרו עליו **8 חודשי מאסר בפועל, מאסרים על-תנאי, וכחלק מהסדר הטיעון נמנע בית-המשפט מהטלת קנס כספי. ערעור ובקשת רשות ערעור נדחו.**

ג. רע"פ 1342/17 **עאדל סלים ח'ורי נ' מדינת ישראל** (13.2.17) - המבקש הורשע, יחד עם אחרים, בעבירות של ניכוי מס תשומות ללא מסמך, בהיקף של למעלה ממיליון ש"ח. חרף הזמן הרב שחלף לא הסיר המבקש את המחדל. בית-משפט השלום קבע **מתחם עונש הולם הנע בין 10 ל-24 חודשי מאסר בפועל, בצירוף מאסר על-תנאי וקנס משמעותי. לחובתו של המבקש הרשעות קודמות בעבירות אלימות ורכוש. נגזרו עליו 22 חודשי מאסר בפועל, 15 חודשי מאסר על-תנאי, וקנס בסך 20,000 ₪ או 8 חודשי מאסר תמורתו. ערעור לבית המשפט המחוזי ובקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון נדחו.**

ד. רע"פ 1136/17 **חברת פרופיל בטחה אבטחה ואחזקה בע"מ** (28.3.17), המבקשים הורשעו, לאחר שמיעת הוכחות, בעבירות של ניכוי מס תשומות ללא מסמך, בהיקף של למעלה משני מיליון ש"ח. המחדלים לא הוסרו. נקבע כי **מתחם העונש ההולם נע בין 20 ל-40 חודשי מאסר, מאסר על-תנאי וקנס שבין 100,000 ₪ ל-200,000 ₪. על החברות נגזרו קנסות בסך 5,000 ₪ ועל המבקש, מנהל, נגזרו 20 חודשי מאסר, מאסרים על-תנאי וקנס בסך 150,000 ₪ או 6 חודשי מאסר תמורתו.**

ה. רע"פ 1717/14 **יאיר לזרוביץ נ' מדינת ישראל** (30.3.14) - המבקש הורשע, על-פי הודאתו, בעבירות מס לאחר שהוציא 291 חשבוניות פיקטיביות, אשר גרעו מקופת המדינה סכום מס של כ-4.5 מיליון ש"ח. נגזרו עליו 18 חודשי מאסר בפועל, מאסרים על-תנאי, קנס בסך 40,000 ₪ והתחייבות

בסך 100,000 ש"ח. בית-המשפט המחוזי קיבל את ערעורה של המדינה על קולת העונש והעמיד את רכיב המאסר שנגזר על 30 חודשי מאסר בפועל. בקשת רשות ערעור לבית-המשפט העליון נדחתה, ונקבעו הדברים הבאים, באשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם ומצבו הכלכלי:

"נקבע לא אחת כי יש להתייחס בחומרה יתרה לעבירות המס, בשל הפגיעה באינטרסים חברתיים חשובים כתוצאה מביצוע עבירות אלו, היינו: פגיעה בקופת המדינה ובערך השוויון בין האזרחים הנדרשים לשלם מס אמת. חומרה זו הובילה לגישה לפיה בעבירות המס יש ליתן משקל מכריע לאינטרס הציבורי, ובכלל זה לשיקולי ההרתעה, ולהעדיף אותו על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם (רע"פ 4791/08 כהן נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו (9.2.2009)]). אשר למצבו הכלכלי של המבקש ולעברו הפלילי הנקי, אפנה לדברים שאמרתי בפרשת אחרת, לפיהם: 'מצבו הכלכלי של המבקש, גם הוא אינו מהווה עילה להתערבות בגזר-דינו. במרבית המקרים, עברייני המס הינם אנשים נורמטיביים, נעדרים עבר פלילי, אשר התדרדרו לביצוע העבירות בעטיו של מצב כלכלי קשה. אין די בנסיבה זו כדי להצדיק הקלה בעונשם (רע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו (20.2.2013)]".

1. רע"פ 6296/09 איקס איקס אקסלנט מזון אילת בע"מ נ' מדינת ישראל (9.8.09), המבקש הורשע בעבירות על חוק מע"מ, בהיקף כולל של כ-300,000 ₪. הוטלו 6 חודשי מאסר בפועל, 7 חודשי מאסר על-תנאי וקנס בסך 15,000 ש"ח. הובאו בחשבון מאמציו להסרת המחדלים.

2. רע"פ 957/18 שאדי סולטן נ' מדינת ישראל (16.4.18) - המבקש הורשע, על-פי הודאתו, בניכוי מס תשומות ללא מסמך כדין בהיקף של כ-800,000 ש"ח, ובמסגרת הסדר טיעון מוסכם נקבע טווח ענישה הנע בין 7 ל-14 חודשי מאסר. כן הוסכם כי המבקש "הופעל על ידי אחרים". המבקש, ללא עבר פלילי, הסיר באופן חלקי את המחדלים. נגזרו 12 חודשי מאסר בפועל, מאסרים על-תנאי וקנס בסך 15,000 ש"ח.

ח. ע"פ (מח' חי') 43162-05-13 חבוס עאדל נ' מדינת ישראל (12.9.13) - המערער הורשע בעבירות על חוק מע"מ, לאחר שמיעת הוכחות, נדון ל-14 חודשי מאסר בפועל, 12 חודשי מאסר על-תנאי, וקנס בסך 35,000 ₪ או 5 חודשי מאסר תמורתו, לאחר שניכה מס תשומות שלא כדין בהיקף של כ-350,000 ש"ח. בית-המשפט נמנע מלהתערב בגזר-דינו של בית-משפט קמא, בקבעו כי מדובר בעבירות שבוצעו על-פני תקופה, בשיטתיות, ובצינו כי המחדל לא הוסר.

19. ב"כ הנאשמים הפנה לפסקי-הדין הבאים:

א. עפ"ג (מח' ת"א) 24375-12-12 זרזבסקי נ' מדינת ישראל (16.6.13) - המערער הורשע בעבירות

על חוק מע"מ, בהיקף של כ-2.6 מיליון ש"ח. הוטלו 12 חודשי מאסר בפועל, מאסרים על-תנאי וקנס כספי בסך 100,000 ₪ או 6 חודשי מאסר תמורתו. בית-המשפט המחוזי קבע, לאחר התלבטות, כי יש להתערב בענישה, נוכח מאמצי המערער להסרת המחדל, ונסיבות אחרות לקולה הקשורות בביצוע העבירות, ונוכח נסיבותיו האישיות של המערער, הנוגעות למצבם הרפואי של שניים מבניו של המערער. **בית המשפט המחוזי העמיד את עונשו של המערער על ששה חודשי מאסר לריצוי בעבודת שירות**, כשיתר חלקי גזר-הדין נותרו על כנם.

ב. עפ"ג (י-ם) 9577-06-16 **מדינת ישראל נ' גולברמן** (10.7.13) - המערער הוציא 514 חשבוניות לחברות שונות, שלא דווחו לרשויות, מתוך כוונה להעלים הכנסות ולהטעות את רשויות המס, בהיקף של 3.8 מיליון ש"ח. בית-המשפט המחוזי התערב ברכיב המאסר שהטיל בית-משפט קמא על המערער, קבע כי ירצה עונש של **ששה חודשי מאסר בעבודות שירות והטיל עליו צו מבחן למשך שנה**, זאת בשל נסיבות אישיות יוצאות דופן, ובהן נתונים הנוגעים למשמעות הרסנית שעלולה להיגרם לאחד מבני המשפחה ככל שישלח המערער לכלא.

ג. ע"פ (ת"א) 43832-10-13 **שאול נ' מדינת ישראל** (17.2.14) -המערער הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות מס בהיקף של כ-5 מיליון ש"ח, והוטלו עליו 12 חודשי מאסר בפועל, מאסרים על-תנאי, וקנס בסך 80,000 ש"ח או 8 חודשי מאסר תמורתו. בית-המשפט המחוזי סבר כי "מצבור של נסיבות" מצדיק הטלת עונש המצוי בתחתית מתחם העונש ההולם, ורכיב המאסר הועמד על **ששה חודשי מאסר בעבודות שירות**, תוך הותרת יתר רכיבי הענישה על כנם.

ד. ע"פ (נצ') 43681-10-10 **עומרי עאהד חברה לבנין בע"מ נ' מדינת ישראל** (1.2.2011) - על המערער הוטל בבית משפט השלום, בגין עבירות מס בהן הורשע לאחר שמיעת ראיות, 5 חודשי מאסר בפועל, 9 חודשי מאסר על-תנאי וקנס בסך 120,000 ₪. על החברה המערערת הוטל קנס בסך 120,000 ₪. בפני בית-המשפט המחוזי הונחו שני ערעורים, הן על חומרת העונש והן על קולת העונש. נקבע, כי העונשים מצויים ברף נמוך, ואין סיבה להקל עם המערערים, בין היתר נוכח אי נטילת אחריות ואי הסרת המחדל. ערעור המדינה התקבל והוטלו על המערער **8 חודשי מאסר בפועל**, תוך הותרת רכיב הקנס על כנו, ואילו רכיב הקנס שהוטל על המערערת הועמד על סך של 200,000 ₪.

ה. ת"פ (חי') 6513/00 **מדינת ישראל נ' מקלדה סלים בע"מ חברה לעבודות עפר וסלילה** (20.11.06) - הנאשמים הורשעו בעבירות על חוק מע"מ בהיקף של כ-2 מיליון ₪. לחובתם נזקפה העובדה כי המחדל לא הוסר, ולזכותם נזקפה העובדה כי החברה ספגה קריסה כלכלית אמיתית ומשמעותית. **הנאשם נדון ל-6 חודשי מאסר בפועל הניתנים לריצוי בעבודות שירות, מאסר על-תנאי וקנס בסך 50,000 ₪**. על החברה הוטל קנס סמלי.

מדובר בגזר-דין ותיק אשר נדון לפני שנכנס לתוקפו תיקון 113 לחוק העונשין, ולא ניתן ללמוד ממנו לעניין מדיניות הענישה הנוהגת בזמננו.

20. נוכח מכלול נסיבות ביצוע העבירות, טיבן, היקפן, חומרתן ומידת תחכומן של רכיבי המרמה, מידת הפגיעה הגבוהה בערכים המוגנים, וכן בהתאם למדיניות הענישה הנוהגת, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 ל-24 חודשי מאסר בפועל, בצירוף קנס משמעותי.

גזירת עונשם של הנאשמים

21. הנאשם 2 בן 41, נשוי ואב לשלושה ילדים.

הנאשם לא נטל אחריות למעשיו, במובן זה שניהל הליך הוכחות, ואף שאין לזקוף לחובתו את זכותו לכפור באשמה ולנהל משפט, הרי שאין הוא זכאי להקלה השמורה למי שנוטל אחריות, מודה וחוסך זמן שיפוטי. גם בדבריו לשרות המבחן, טען שנוצל על ידי מעסיקו, טענה שלא רק שנדחתה בהכרעת הדין, אלא שגם לא הועלתה בלשון זו כלל.

לנאשם עבר פלילי הכולל 5 הרשעות קודמות בעבירות רכוש, איומים, ונשק והוא ריצה בעבר תקופות מאסר בפועל. הרשעתו האחרונה הנה מיום 5.2.19, בעבירות החזקת סמים לצריכה עצמית ובעבירה של החזקת כלים להכנת סם לצריכה עצמית, בגין הוטלו עליו מאסר על-תנאי וקנס. אין לנאשם עבר בעבירות מס אולם הוא הורשע בשנת 2012 בעבירה מתחום המרמה, עבירה של שימוש במסמך מזויף.

הנאשמת 1, החברה שבבעלותו של הנאשם, נקלעה לקשיים כלכליים וננקט נגדה הליך פירוק, והיא אינה פעילה היום.

22. הנאשם סובל משך שנים רבות מבעיות התמכרות לסמים ולא לכוהול, וניסה להשתלב בעבר בהליך טיפולי, אשר לאורכו היו לו מספר מעידות. בנוסף, הנאשם מאובחן כסובל מהפרעת הסתגלות ודיכאון, אך בהתאם לחומר שהוגש בעניין, הנאשם זקוק לטיפול גמילה מסמים, הוא אינו מקפיד על מעקב סדיר בתחום בריאות הנפש, ואין זה ברור האם הוא מקפיד על נטילת טיפול תרופתי מותאם. מדיווח אגף הרווחה במקום מגורי הנאשם, הנאשם משתף פעולה עם האגף ומועמד לאשפוז גמילה. כן צוין כי הנאשם תומך במשפחתו ועושה כמיטב יכולתו לדאוג לצרכיה.

בתו הבכורה של הנאשם, בת התשע, סובלת מפיגור שכלי עקב פגות קיצונית ומעיכוב התפתחותי משמעותי, מוכרת לצרכי גמלת נכות במל"ל בשיעור של 100%, וזקוקה למעקב ולטיפול באופן תדיר. במסמכים שהגיש הסנגור לגבי מצבה הרפואי, צוין כי הנאשם מלווה אותה לכל הטיפולים הנדרשים. הבת משולבת במסגרת חינוך מיוחד.

23. בעניינו של הנאשם הוגשו שני תסקירי שירות המבחן. התסקיר זיהה כי לנאשם נזקקות טיפוליות סביב נושא ההתמכרות, ותוכנן לשלב את הנאשם בהליך טיפולי לגמילה מסמים, אולם מסיבות שאינן תלויות בנאשם שילובו בהליך הטיפולי נדחה, והתסקירים אינם כוללים המלצה טיפולית סופית בעניינו.

את הבקשה לדחייה נוספת של הדיון בעניינו לשם עריכת תסקיר משלים נוסף, דחיתי, כאמור, מן הנימוקים שפורטו בהחלטתי. יודגש, כי הפנייתו של הנאשם לשירות המבחן נעשתה תוך הבהרה ברורה ומפורשת כי אין בכך כל התחייבות בעניין הענישה הצפויה, או באשר למתן עדיפות לשיקולי שיקום. במקרה דנן, ההפניה לשירות המבחן אמנם לא הבשילה לשילוב משמעותי בטיפול, מסיבות שחלקן בעטיו של הנאשם וחלקן אינן בעטיו, ואולם התסקירים מספקים לבית המשפט תמונה מקיפה באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות, ודי בכך לשם פרישת מלוא המידע הנחוץ לשם הצבת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם, ולחילופין להכרעה אם ישנו מקום לחריגה מן המתחם מטעמי שיקום.

24. בנסיבות דנן, סבורה אני כי אין מקום לסטייה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום. טיב וחומרת העבירות, כמו גם היקפן והשיטתיות שבביצוען, והנזק שנגרם בגין מחייבים, בהתאם למתחם העונש ההולם, הטלת עונש מאסר מאחורי סורג ובריח. כפי שצוין, עבירות מס חמורות מחייבות מתן בכורה לשיקולי ההלימה ולמסר הגיוני בגין, ואין אלה עבירות אשר מטבען מאפשרות מתן משקל מרכזי לנסיבות אישיות. הדברים נכונים במיוחד כאשר בפנינו נאשם אשר לא נטל אחריות למעשיו. עניין נוסף שישקל לחומרה הנו העובדה כי הנאשם לא פעל להסרת המחדלים, חרף הזמן הרב שחלף מביצוע העבירות. לנאשם עבר פלילי והוא ריצה בעבר תקופות מאסר, כשהרשעתו האחרונה הנה משנת 2019. הנאשם בעבר שולב בהליך טיפולי אך לא התמיד בו ומעד, ואף שמביע רצון להשתלב בטיפול ושומר על קשר מעקבי עם אגף הרווחה והעו"ס המטפלת, אינו מקפיד באופן סדיר על טיפול נפשי ותרופתי. לדברי הנאשם שומר לאחרונה על ניקיון מסמים. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מבטא עמדה קורבנית, פועל ממיקוד שליטה חיצוני, ניחן בדפוסי אישיות מניפולטיביים, וכי רמת הסיכון להישנות עבירות גבוהה. במהלך הפנייתו של הנאשם לשירות המבחן שיתוף הפעולה שלו עם שירות המבחן פחת, וכן שרר מצב חירום וננקטה שביתה של העובדים הסוציאליים אשר הקשו על שילובו בהליך טיפולי. נתונים אלה יובאו בחשבון לשם הצבת עונשו של הנאשם במתחם העונש ההולם, ואין בהם כדי להצדיק סטייה מהמתחם מטעמי שיקום. ב"כ הנאשם הציג פסיקה בה ניתנו החלטות על הטלת עונשים החורגים לקולה ממתחם העונש ההולם, משיקולי שיקום, בעבירות שונות שאינן עבירות מס, אך החלטות אלה תוקפן יפה לנסיבות הספציפיות של מבצעי העבירות בהן עוסקות וממילא מסורה ההכרעה בעניין, בהתאם לפסיקה, לשיקול דעתו של בית-המשפט.

לצד אלה, אביא בחשבון לקולא את הזמן הרב שחלף מעת ביצוען של העבירות. כתב האישום הוגש בשנת 2016, לגבי עבירות משנת 2009, וזאת על בסיס חקירה שהחלה בשנים 2009-2010. השיהוי היחסי בהגשת האישום ייזקף לטובת הנאשם, ואולם המשקל שניתן איננו רב, בין היתר בשל אי ניצול התקופה שחלפה להסרת המחדלים. עוד אתחשב במצבו הנפשי והרגשי של הנאשם, וכן במצבו המשפחתי ובכלל זה את מצבה המורכב של בתו הבכורה ואת העובדה כי היא תלויה בו וביכולתו לפרנס את משפחתו, ובטענות לגבי מצבו הכלכלי של הנאשם שעסקו קרס.

25. לאור האמור לעיל אני מטילה על הנאשמת 1, אשר אינה מקיימת בהווה, קנס בשיעור 1,000 ₪, אשר ישולם מקופת הפירוק לאוצר המדינה, בתוך 90 ימים מהיום.

26. כן אני מטילה על הנאשם 2 את העונשים הבאים:

א. 16 חודשי מאסר בפועל.

ב. 6 חודשי מאסר על-תנאי, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור, במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר, כל עבירה לפי חוק מע"מ.

ג. קנס בסך 60,000 ₪ או 3 חודשי מאסר תמורתו, שירוצו במצטבר לכל עונש מאסר אותו מרצה הנאשם. סכום הקנס ישולם ב- 20 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.5.22, ובכל 1 בחודש העוקב לאחריו. אי תשלום אחד התשלומים במועדו יוביל לפירעון יתרת הקנס באופן מיידי.

זכות ערעור תוך 45 יום.

ניתן היום, ט"ו חשוון תשפ"א, 02 נובמבר 2020, במעמד הצדדים.